

КАФЕДРА СПЕЦІАЛЬНОГО ФОРТЕПІАНО №1

Українське фортепіанне мистецтво

Освітній ступінь	Магістр	Курс	1
Спеціальність	В5 «Музичне мистецтво»	Семестр	1-2
Освітньо-професійна програма	«Музичне мистецтво» Фортепіано		
Статус	Обов'язкова	ECTS	4
		Годин	120
		Лекції	34
		Семінари	34
		Самостійна робота	52
Форма контролю	Залік		

Інформація про викладача

ПІБ	Кутасевич Андрій Валентинович, кандидат мистецтвознавства, доцент, доцент кафедри спеціального фортепіано № 1 Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського
Профіль викладача	ORCID 0000-0002-3990-7238
e-mail	andriy.kutasevych@gmail.com

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою лекційного курсу «Українське фортепіанне мистецтво» є ознайомлення здобувачів з історією зародження та розвитку українського фортепіанного мистецтва (композиторської творчості, виконавства та педагогіки) від другої половини XVIII ст. до нашого часу; визначення особливої ролі фортепіанного мистецтва в історії української музичної культури, самобутності і стилістичної неповторності фортепіанної творчості українських композиторів; інформація про фортепіанну музичну освіту в Україні, виконавську діяльність українських піаністів; фортепіанне мистецтво української діаспори.

Основними **завданнями** курсу є розширення знань здобувачів у сфері української музичної культури, зокрема українського фортепіанного мистецтва; розгляд фортепіанного мистецтва України як невід'ємної складової частини світової музичної культури; визначення ключових проблем еволюції фортепіанної музики, виконавства і педагогіки в Україні. Знання здобувачів повинні базуватись на володінні інформацією:

1. про фортепіанну творчість українських композиторів різних епох і, зокрема, про найбільш знакові твори української фортепіанної музики;
2. про життя і творчість видатних українських піаністів, їх концертно-виконавську діяльність;
3. про фортепіанну освіту в Україні, відомих піаністів-педагогів, регіональні фортепіанні школи.

Уміння користуватись набутими знаннями повинні реалізовуватись через вивчення і виконання фортепіанних творів українських композиторів, використання їх у педагогічній практиці, самостійних наукових дослідженнях процесу розвитку українського фортепіанного мистецтва.

Тільки наполегливість і самостійність у набутті знань, їх постійне розширення і використання можуть привести до вагомих результатів. Це повною мірою стосується і такої специфічної галузі як українське фортепіанне мистецтво. Навички в цій сфері набуваються постійним вивченням знайомих і маловідомих творів українських композиторів, здійсненням їх фонографічних записів, регулярним поповненням українського фортепіанного репертуару, його використанням у концертній та педагогічній практиці, дослідженням «білих плям» в історії фортепіанного мистецтва України, пропаганді серед широкого загалу кращих зразків української фортепіанної музики.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен **знати** фортепіанну творчість українських композиторів різних періодів, її стильову та жанрову специфіку, історію виникнення й розвитку осередків фортепіанного виконавства та педагогіки України, її визначних піаністів; **уміти** комплексно опановувати твори українських композиторів: здійснювати їх музично-теоретичний аналіз, визначати їх мистецьку концепцію і створювати виконавську інтерпретацію, окреслювати питання їх функціонування в концертній та педагогічній практиці.

Програмні компетентності

Загальні компетентності (ЗК):

- ЗК 2. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК 3. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.
- ЗК 4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК 5. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях
- ЗК 6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК 7. Здатність до міжособистісної взаємодії
- ЗК 9. Здатність працювати автономно.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності спеціальності (СК):

- СК 1. Здатність створювати, реалізовувати і висловлювати свої власні художні концепції.
- СК 2. Усвідомлення процесів розвитку музичного мистецтва в історичному контексті у поєднанні з естетичними ідеями конкретного історичного періоду.
- СК 4. Здатність інтерпретувати художні образи у виконавській / композиторській / педагогічній діяльності.
- СК 5. Здатність збирати та аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її для теоретичної, виконавської, педагогічної інтерпретації.
- СК 7. Здатність аналізувати виконання музичних творів або оперних спектаклів, здійснювати порівняльний аналіз різних виконавських інтерпретацій, у тому числі з використанням можливостей радіо, телебачення, Інтернету.

Програмні результати навчання

- ПРН 3. Визначати стильові і жанрові ознаки музичного твору та самостійно знаходити переконливі шляхи втілення музичного образу у виконавстві.
- ПРН 4. Професійно здійснювати аналіз музично-естетичних стилів та напрямків.
- ПРН 5. Вибудовувати концепцію та драматургію музичного твору у виконавській діяльності, створювати його індивідуальну художню інтерпретацію.
- ПРН 6. Володіти музично-аналітичними навичками жанрово-стильової та образно-емоційної атрибуції музичного твору при створенні виконавських та педагогічних інтерпретацій.
- ПРН 7. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.

ПЕРЕЛІК ТЕМ

Змістовий модуль 1. Українське фортепіанне мистецтво XVIII–XIX ст.

- Тема 1. Передумови зародження українського фортепіанного мистецтва
- Тема 2. Українська клавирна музика XVIII ст.
- Тема 3. Фортепіанне мистецтво України долисенківського періоду. (Педагогіка. Виконавство. Музична творчість).
- Тема 4. Фортепіанні твори Миколи Лисенка. Лисенко-піаніст.
- Тема 5. Фортепіанне мистецтво України другої половини XIX ст. (Музична творчість. Виконавство. Педагогіка. Виробництво фортепіанного інструментарію).

Змістовий модуль 2. Українське фортепіанне мистецтво XX–XXI ст.

- Тема 1. Початок XX ст. Регіональні фортепіанні школи в Україні. Видатні піаністи-педагоги. Фортепіанна творчість українських композиторів початку XX ст.
- Тема 2. Видатні українські піаністи першої половини XX ст.
- Тема 3. Фортепіанна творчість С. Людкевича, В. Барвінського, Л. Ревуцького, Б. Лятошинського, В. Косенка
- Тема 4. Розвиток фортепіанної освіти у 20–30 рр. XX ст.
- Тема 5. Фортепіанна творчість українських композиторів 30–50 рр. XX ст.
- Тема 6. Фортепіанне мистецтво України 60–90 рр. XX ст. (Музична творчість. Виконавство. Педагогіка.)
- Тема 7. Перспективи розвитку українського фортепіанного мистецтва в XXI ст.

ФОРМИ ТА ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ

Лекції, семінарські заняття.

НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ

Усі необхідні для вивчення навчальної дисципліни основні та додаткові матеріали надсилаються у відповідну групу Viber та інші платформи зв'язку.

МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Підсумковими формами контролю з дисципліни «Українське фортепіанне мистецтво» освітнього ступеня «Магістр» є диференційований залік у 1 і 2 семестрі. При проведенні заліків передбачаються відповіді в усній формі на питання білета, у структурі якого відтворено основні форми теоретичної і практичної роботи.

Система оцінювання

№ з/п	Контрольний захід оцінювання	Всього %
1.	Участь в обговореннях та доповнення на семінарах	20
2.	Реферат за обраною тематикою	10
3.	Практична робота (виконання музичних творів, аналіз)	10
4.	Відвідування лекцій	10
5.	Залік (1, 2 семестр)	50
	Всього	100

Критерії оцінювання знань здобувачів

Оцінка 90–100 А («Відмінно») ставиться здобувачам, які виконали всі вимоги курсу, надали правильні, повні й точні відповіді на залікові питання і продемонстрували розуміння сутності українського фортепіанного мистецтва в різних його проявах.

Оцінка 82–89 В («Добре») ставиться здобувачам, які надали не зовсім повні відповіді на залікові питання, хоча їхні знання та вміння загалом відповідають вимогам курсу, а спроби висвітлення різних мистецьких явищ демонструють належні навички роботи з навчальним матеріалом.

Оцінка 74–81 С («Добре») ставиться здобувачам, які надали не зовсім повні та не зовсім точні відповіді на залікові питання, хоча їхні знання та вміння загалом відповідають вимогам курсу, а спроби висвітлення різних мистецьких явищ демонструють достатні навички роботи з навчальним матеріалом.

Оцінка 64–73 D («Задовільно») ставиться здобувачам, які надали неповні й недостатньо глибокі відповіді на залікові питання, припустившись помилок у важливих теоретичних або історичних питаннях, а їхні знання та вміння не повною мірою відповідають вимогам курсу.

Оцінка 60–63 Е («Задовільно») ставиться здобувачам, які надали часткові та неглибокі відповіді на залікові питання, припустившись суттєвих помилок у важливих теоретичних та історичних питаннях, а їхні знання та вміння лише певною мірою відповідають вимогам курсу.

Оцінка 35–59 FХ («Незадовільно») ставиться здобувачам, які не виконали вимог курсу в належному обсязі, надали неправильні відповіді на залікові питання, не змогли виправити помилки за допомогою викладача і продемонстрували низький рівень знання музичного та фактологічного матеріалу.

Оцінка 1–34 F («Незадовільно») ставиться здобувачам, які не виконали вимог курсу, надали неправильні відповіді на залікові питання, не змогли виправити помилки за допомогою викладача, продемонстрували низький рівень знання музичного та фактологічного матеріалу і неспроможність аналізувати його.

ІНКЛЮЗИВНЕ НАВЧАННЯ

Навчальна дисципліна може викладатися для більшості здобувачів з особливими освітніми потребами.

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА

Передбачається у межах вивчення навчальної дисципліни участь здобувачів у міжнародних та вітчизняних конференціях, круглих столах, тематичних концертах тощо.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Академія музичної еліти України: історія та сучасність. Київ, 2004.
2. Дилецький М. Граматика музикальна. Київ, 1970.
3. Долгих М. Нейгаузи: варіації на елізаветградську тему. Кіровоград, 2013 р.
4. Дремлюга М. Українська фортепіанна музика. Київ, 1958.
5. Дяченко В. Микола Віталійович Лисенко: життя і діяльність. Київ, 1941.
6. Зільберман Ю. Київське музичне училище. Нарис діяльності. 1868–1924. Київ, 2012.
7. Іванов В. Дмитро Бортнянський. Київ, 1980.
8. Кашкадамова Н. Фортеп'янно-виконавське мистецтво України. Львів, 2017.
9. Кашкадамова Н. Фортеп'янне мистецтво у Львові. Тернопіль, 2001.
10. Київська фортепіанна школа: імена та часи. Київ, 2013.
11. Клин В. Л. М. Ревуцький – композитор-піаніст. Київ, 1972.
12. Козачук О. Забута музика, забуті імена. Київ, 2008.
13. Кузьмін М. Забуті сторінки музичного життя Києва. Київ, 1972 р.
14. Курковський Г. Микола Віталійович Лисенко – піаніст-виконавець. Київ, 1973.
15. Лисенко М. Листи. Київ, 2004.
16. Музичний світ Бориса Лятошинського. Київ, 1995.
17. Національній музичній академії України імені П. І. Чайковського 100 років. Київ, 2013.
18. Олійник О. Фортепіанна творчість В. С. Косенка. Київ, 1977.
19. Павлишин С. Станіслав Людкевич. Київ, 1974.
20. Садова Л. Фортепіанна школа Вілема Курца. Дрогобич, 2009.
21. Степаненко М. Статті, дослідження, спогади. Вид. 2, доп. Київ, 2018.